

HET VOORMALIG SCHOENMAKERSGILDE TE WEERT.

Daar wij vernomen hebben, dat het reglement van het smedenambacht, opgenomen in ons nummer van 22 December 1894 jl., zoozeer de belangstelling onzer lezers heeft gaande gemaakt, is het ons een genoegen, nu thans een dergelijk reglement van het schoenmakersgilde te mogen aanbieden, terwijl wij er niet aan twyfelden of dit zal zich in gelijken bijval mogen verheugen.

De akte, waarbij het schoenmakersambacht te Weert werd opgericht, dagteekent van den 23^{en} Maart 1633, en is met eigen hand ondertekend door *Magdalena van Egmout*, vrouwe van Weert, Nederweert, Wessem enz., die er »tot meerder verzekering» ook haar groot zegel in rooden was aan bevestigde.

De oorspronkelijke, perkamenten oorkonde [groot 72 X 70 c. M.] heeft door vochtigheid veel geleden, doch het is ons mogen gelukken haar, op enkele woorden na, geheel te ontcijferen. Het uitwendig zegel in rooden was, hoewel nog volkomen gaaf, is ten gevolge van het doorslijten der perkamenten strook van het stuk gescheiden.

Daar wij geen wetenschappelijk werk schrijven, hebben wij tot gemak onzer lezers de *U*, in plaats van *V* gebruikt, ook als *V* doen afdrukken. Afkortingen als insgel. dergel. mrs. enz. hebben wij voluit geschreven, doch overigens is het stuk met de grootste getrouwheid weergegeven: zelfs hebben wij de blijkbaar fouten en uitlatingen niet verbeterd of aangevuld. Hier en daar echter hebben wij de betekenis van eenigzins duistere of veranderde woorden tusschen haakjes bijgevoegd.

Ziehier den inhoud van het stuk:

Wij Magdalena d' Egmout,*) prinsesse van Chimay ende van 't heijlich Rijck, Gravinne van Beaumont, Vicomtesse de Grandaeng, Barónnesse van Commines, Halewin, Estroing la Cauchie, Dutseller ende Str...n, Vrouwe van Avesnes, Eselaibes, Croixfontaine, Neufville Lauveroncq, Marcoing, van de steden ende eerde van Weert ende Nederweert ende Wissem, Ende metter gratien Goidts van de vrij ende souveraine steden ende eerden van Fumoy ende Ruin, Alle die gheene die deze onse opene brieven sullen sien oft hoiren leesen Saluyt. **Doen te wetene** dat wij ontvangen hebben die supplicatie van onse lieve ende beminde die Dekens ende meesters van het schoenmaeckers ambachte, van onze ondersaeten, borgers ende innewoonderen onzer stadt van Weert, innehoudende hoe dat die Remonstranten over veele jaeren herwaerts hen [hun] vijfterste debvoir [best] hebben gedaen, om haer [hun] schoenmaeckers ambachte te brengen op de beste manere dat haer [hun] moegelijck soude wezen, voer de gemeijne welvaert. Ende djesnijettegenstaende dat die Remonstranten over veele jaeren haer [hun] hebben gecompporteert, mette meeste faculteyt van de werelt, volgende die statuten ende Reglementen van de andere gebeneficeerde ambachten. Ende djen volgende hebben 't geheel ambacht vergaerdert ende haer gesubmitteert aen de onderdekenen ende meesters wercklieden, van het selve ambacht, om bij [door] djen middelle te remedieren die frauden, abusen, schaeden ende interesten die daegelijcx door onze autoriteijt 't voers. voick is lijdende, wt groote prejuditie ende interesse van remonstran-

*) Magdalena van Egmout was gehuwd met Alexander de Ligne, genaamt Croy, prins van Chimay. Hij overleed (sneuvelde voor Wesel) 16 Aug. 1629. Zij 7 Nov. 1668. Zie verder de belangrijke Chroniek van Weert door A. J. Flament bl. 8 en 9.

ten, die sij daegelijcx zijn verwachtende ende dat doer geene andere occasie, dan dat die Remonstranten geinformeert zijnde, dat die steden, dorpen ende andere plaetsen sijn gebeneficeert bij speciaal Octroij, dat doer haere dekens ende meesters, daertoe gecoesen, in alle abusen die daer telcke [tusschen ?] souden connen comen, dieselve naer reden ende beneficie van het gemeijn volck ende van den Heere ter plaetsen, naer advenant die meriten [verdienaten] van de saecken souden gestraft worden. Ende doer oirsaecken dat die Remonstranten nijet en hebben hetselve Octroij, soe geschieden daegelijcx ende connen geschieden, veele inconvenienten aen onse gemeijnten. Te weten dat veele bedoerven leeren, die niet en deugen, die nijet en behoerde verwerckt, noch ter plaetsen verwerckt worden, die selve daegelijcx versneden ende verwerckt worden, bij [door] eenige bedriegers, ende dat op pene [straf] van confiscatie van deselve bedorven leeren, welck ter plaetse voers. nijet en behoerde toegelaeten te worden, nijettegenstaende selve geschiedt in omhiggende landen, in prejuditie van de rechten van den Heere, tegen 't recht van alle andere plaetsen, ende steden alwaer reglement is, 'ende geene leeren en moegen noch en behoeren verwerckt te worden, dan die gheene, die toegelaeten worden bij [door] Curateurs ende werckmeesters van het voers. ambacht daertoe gecoesen, voer goet, ende bij haer [door hen] gesegelt, ende dat alle andere, die bewerken sullen die leeren, bij de [door de] voers. Curateurs, off die daer toe gecoesen sijn, nijet geadmitteert sijnde, sullen vervallen in sulcke ende soe redelijcke penen [straffen] ende amendes [boeten], die daertoe sullen bevonden worden ende doer ons off onze gedeputeerde sullen bevinden te behoeren.

Ende doer sulcke ordonnantie soe sullen die schoenmaeckers bedwoengen [gedwongen] zijt te maekken beeter werck, tot proufijit van de gemeijnte, geconsidereert oijck, dat die omhiggende dorpen furneren [fournieren] onse voers. stadt met diergelijck quaet werck ende valsche leeren. Andersints ist oijck notoir, [bekend] dat veele vremdelingen [vreemdelingen], gevluht sijt hen laudt ende woonplaetse, sijnde geen meesters van hen [hun] ambacht, comen binnen onzer voers. stadt haer [hun] woonplaetse neemen, sonder dat zij in de selve gehoeren, noch borgers off vrij en sijn, ende coemen exercereen het selve ambacht met dijerelijcke frauden als boven, in prejuditie [nadeel] van onse vassallen van onse voers. stadt. Ter welcker oirsaecke, ende om die groote lasten die d'ingeboerene inwoonders van de selve stadt supporteren, [dragen] ende dat die van 't voers. ambacht grootdeel derselver moet opbrengen, hebbende andersints geen macht, sonder te hebben eenich faveur oft privilegie, ende dat die Magistraet onser voers. stadt nijet en soecken kennis te neemen op 't voers. subject, [onderwerp, zaak] Soe hebben ons die voers. Remonstranten seer oitmoedelijck gebeden, dat Ons gelieven wille hui te vergunnen, octrojieren ende erigeren, die voers. schoenmaeckerije in [tot] een ambacht ende hen tot djen eynde te verleenen ende gunnen alsulcke privilegien, statuten ende ordonnantiën, als sijn hebbende die omliggende steden, ende tot djen eynde te doen depecheren [zenden, verleenen] Octroij in forma.

Desen aengemerckt, ende ierst hierop gehadt d'advise van onse lieven ende beminden, die schouteth ende Magistraet onser voers. stadt van Weert, ende geneyght wesende totte gemeijne welvaert van selve stadt ende der supplicanten, hebben geredigeert, [gebrigeert] gestatueert ende opgericht, gelijk wij erigeren, statueren ende oprichten mits [by] desen, de voers. schoenmaeckerije van onse voers. stadt van Weert, in [tot] een ambacht, octrojieren, oirloeven ende consentieren hen, [hun] vuyt onser sunderlinger gratieuzelve te moegen doen, op sulcke conditiën ende astrictiën als hier aen zijn volgende.

Ierst dat nyemaet iat voers. ambacht en sal geadmitteert worden noch ont-

vangen, dan eerlijcke luyden, doende professie van het helich, catholic, apostolicque, lroomsche religie, ende dat hij ierst ende voerall hebbe die Poiterschap der voers. stadt, off dat hij inwoonder zijt van de heerlicheijt Weert ende Nederweert, ende naerdien, dat zij sullen gedaen hebben haer [hun] proefstuck, ter erkenenisse, van vier werckmeesters, mits dat zij pro rata sullen contribueren in de onkosten op de erectie [oprichting] deses ambacht alreede gevallen, ende noch te vallen ende dit versaecken ende voldoen binnen jaer ende dach naer de erectie des ambachts. Item dat die schoenmaeckers alzoe in den voers. ambachte ontfangen sijnde, met het advijs van onse schouteth ende eenige van onse gecommiteerde, present ende toecomende, sullen moegen kieser vier persoonen van haer [hun] ambacht, gequalificeert als boven, voer haere [hunne] dekens ende werckmeesters, ende om te gouverneren [besturen] haer ambacht voer den tijt van een jaer, volgende [volgens] den innehouden van dezen ende die naervolgende articulen onder haeren [hunnen] eedt, die sij sullen moeten doen in handen van onzen schouteth off gecommiteerde, den welcken wij tot djen eynde autoriseren bij dezen. Item dat zij, noch sullen moegen kieser seven andere eerlijcke luyden, om kennis ende judicature te hebben van de zaeken, dependerende aelenelijcken van 't voers' ambacht, die welcke voers. vier ende seven persoonen, ofte partije der selven, sullen moegen jaerlijcx op St. Chrispijn ende Chrispiens dach, haere [hunne] patroenen, haer [hen] veranderen ende andere substitueren [in de plaats stellen] met advijs als boven.

(Wordt vervolgd.)

HET VOORMALIG SCHOENMAKERSGILDE

TE WERT.

1e Vervolg.

Item, dat die dekens ende werckmeesters van 't voers. ambacht, sullen vermoegen van nu aff aen, met onsen advijs off met het gheene [dat] van onzen schouteth off gecommiteerde veranderen, verhoogen off verminderen, die amendens, [boeten] die alnu gestatueert [vastgesteld] zijn, ofte gestatueert sullen worden, naer advenant zal bevonden worden te behoeren [behooren] voor de gemeijne welvaert ende prouffijt van het voers. ambacht.

Item dat in differentiën [geschillen] ende processen, commende op het faict van 't voers. ambacht, sullen die schoonmaeckers moegen getuichenis gheven, naervanant die costuijnen, gebruyckt bij andere ambachten, alreede opgericht.

Item van alle amendens, die vallen sullen in het voers. ambacht, reserveren wij voer ons die twee derden deelen, van de welke sij sullen moeten rekeninge doen aen onsen schouteth, die daervan aen ons sal moeten verantwoerden, gelijk van andere penningen van zijnder officie; danderderde deel gereserveert tot prouffijt van 't voers. ambacht: alle welke amendens sullen sijn executabel bij [door] den quaep [knecht, bode] van den voers. ambacht, die sij sullen moegen constitueren, ofte in cas [geval] van oppositie ofte resistentie, bij [door] de officieren van onzen schouteth, met zijne interventie ende kennisse.

Item, die soone [zonen] van de vrijmeesters sullen voertaen hebben het geheel ambacht ende die dochters het halve. Ende ingevalle ijemants voertaen nae de expiratie des voers. jaers geluste, sich voor hem ende zijne naecomelingen int voorn. ambacht in te coepen, [koopen] sal 't selve hem vrij staen, mits betaelende vijf golt gulden eens, te employeren voor den sultaer [altaar] van haeren [hunnen] Patroen, het anderdeel tot prouffijt van ons, ende het derde tot prouffijt van de gemeijnde [gemeente]. Behalven tgeene voers. is, sal den incooper gehouden zijn behoerlijk te doen blijcken, dat hij 't voers. hantwerck in een vrijstadt, bij eenen vrijmeester twee achter-eenvolgende jaeren lanck geleert ende zijnen meester voldaan heeft, dwelck alle leerjongens voertaen gehouden sullen sijn te volherden ende naer te coemen [na te komen]. Uuytgenoomen dezis ambachts luyden off vrijmeesters kinderen, die sullen moegen volstaen met een jaer te leeren, hoewel zij gelijk vrompe [vreemde] leerjongen, aler zij aenvangen ende beginnen moegen 't voers. ambacht te leeren, oijk gehouden sijn ierst ende voer al hun behoerlijke was: (te weten twee groot pondt was :) te betaelen aen de werckmeesters, ter eeren van onze voers. Patroenen. Ende vij [alwie] hier inne contrarie doende ende gebreckelijck sal bevonden worden, sal verbeuren den keur van drie golt gulden, in drijen te verdeijlen, tweedeel tot prouffijt van den Heere ende d'ander tot voordeel van d'ambacht. Bij soe verre den incooper een vuytlandige vrompeling is, sal oijk bescheedt [bescheid] van den Pastoer off overheijdt der plaetsen, daer hij gewoont heeft, moeten overbrengen ende thoonen van wat staet, leven, naeme ende fame sij sijn geweest.

Boven dijen zal den incooper een iegelijck, nijemant vuytgescheijden, [uitgezondert] voertaen aler zij wercken oft winckel halden moegen, genoetsaecht ende gehalden zijn, tot een proeve drie verscheijden: paer werck te maecken, (waeronder geen leerssen, [laarsen] en sullen begrepen zijn,) dewelcke drie paer van de werckmeesters goet gecuert [gekeurd] ende geapprobeert, ende sullen alsdan int voers. ambacht ontfangen worden, mits aen werckmeesters betaelende sesse gulden loop gelt eens, son-

der ijct was meer te moegen heijtschen [eischen] oft genieten, onder wat dexel [voorwendsel] dattet zij: voer de caemer bij [door] die van de voers. hantwerck op te richten, twelff stuyvers, ende voer de gerechticheijt van hunnen cnaep sesse stuyvers brabants.

Insgelijck die meesters soonen: (hoewel die selve geheel totten ambacht gerechticht zijn ende daer inne succederen:) sullen gelijckenwel gehalden zijn de voers. proeve voer de werckmeesters te doen, ende aen de selve alsdan insgelijck te betaelen sesse gulden eens, voer de voernoemde caemer twelff stuyvers, ende voer den quaep [knecht, bode] sesse stuyvers brabants. Dat nijemanden en is noch en mach georloft zijn te lojen, ten zij zaecke hij int voernoemde ambacht voer vrijmeester ontfangen zij, ende den selven naer behoeren voldaan heeft. Dat die weduwen van de overledene vrijmeesters sullen genieten gelijcke gerechticheijt int loeijen, [looien] wercken ende winckel te halden, als hunne mannen gehadt hebben. Dat nijemandt, tzij schoonmaecker oft schoonmaeckersse, den anderen sijnen knecht en sal ontrecken ofte affloekeren met schoone woorden, [woorden] hij en sal ten iersten des knechts meester orloft vraegen, of hem lief is dat hij zijnen knecht te werken mach geven. Ist dat de knecht geenen orloft en vercruyght, soe is hij schuldich, vierthien daegen naer date van d'orloft vraegen, bij sijnen meester noch te werken, ende daer naer gaen daert hem belieft, doch en mach gelijckwal nijet orloft neemen tegen een' hooghtijt, het moet alijt sess weken te voeren sijn. Ende wije [wie] gebreckelijck ende ter contrarien gedaen te hebben bevonden woordt, [woordt] sal verbeuren den keur van drie golt gulden, telcken rajise [mael] te verdeijlen in drijen, [drieen] gelijck voers. is.

Item, dat nijemant, tzij schoonmaecker oft schoonmaeckersse, eenige knecliten bujten henne hujsen off winckelen voer hun particulier voertaen te wercken en sullen gheven, op gelijcke pene van drie goltgulden, telcker reijse als hier tegen gedaen sal worden te verbeuren, ende te verdeijlen als voers. is. Wel verstaende nochtans, dat een iegelijck burger off hujsman een vrijen meester in zijn eygen hujs sal moegen te wercke stellen, gelijck int regarde [ten oprichte] van de snijders gebeurt.

Dat boven dijen geen vrompe ende vuytlandige personen in de weecke, off oijk op vrij werckdaegen: (vuytgescheijden [uitgezondert] jaermerckten:) alhier schoonen en sullen moegen vercoepen, off ter merckte brengen, op de pene van drie golt gulden, te verbeuren ende te verdeijlen als voers. is.

Dat nijemant van de voers. ambachte een den anderen zijn cooplujdens van sijnen craem oft winckel en zal afroepen [afroepen] off wencken, op pene [straf] van te verbeuren een groot pondt was, te appliceren ter eeren van onze voers. patroenen. Om te remedieren ende te voersien, dat in toecomende tijden gheen ongaer, quaelijck geloeijt ende onbequaem leer, alhier verbrocht [aangebracht] dat worden, wordt verdraegen [bepaald] dat voertaen in onzer voers. stad ende heerlicheijt, gheen leer, tzij lapleer oft overleer [bovenleer] verbrocht en zal worden; ten sij zaecke tselve bij [door] die werckmeesters ierst ende voer al gevisiteert zijnde, voer goet gekeurt worde, ende bij [door] die selve, met hun signet hierover te doen maecken, geteekent sij. In welker gestalt [einde?] de werckmeesters alle geloeijde [gelooijde] leer, soo lapleer als overleer, aen alle sijden sullen moegen keuren ende snijden, daer thun belieft, ten minste schaede derselver leeren.

Dat oversulcx die werckmeesters gehalden sullen zijn, ten minsten alle die vier hooghtijden te gaen inde schoonmaeckerswinckelen, om te soecken het ongesmeert, ongaer off rouw leer, ende voerts op de merckte als in de hujsen, soo dickmaels thun gelieven sal, te moegen visiteren alle de winckelen met alle die schapen [planken] die de schoonmaeckers genoetsaecht zullen sijn voerde werckmeesters, sonder eenich wederzagen, [tegenspraak] open te doene, op de

pene van drie golt gulden, te verbeuren ende te verdelen als voers.

Item, ingevalle die werckmeesters bevinden eenige schoonen, [schoenen] gemaect van keurbaer off onbehoerlijck loder, sal elck paer bruecken [verbeuren] drie stuyvers eens.

Aengaende tleer van bujten innecomende, en sullen die schoonmaeckers tselve in henne [hunne] hujsen nijet moegen inleggen, sonder voorweeten van de werckmeesters, maer te vorens bij de selve te laeten visiteren ende keuren. Ende bij soe verre tvoernoemde ingebrocht leer nijet keurbaer ende goetbevonden en wordt, sal tselve metie letre C, beteekende quaetteken, gemerckt worden, ende sal den vercooper tselve leer weeder tot hem [zich] moeten neemen, ende tleer doen beteren ter plaetsen daer tselve hem believen zal. Ende sal den schoonmaecker attestatie brengen, dat sulck leder der stad vuytgevuet is. Ende zoe tselve daer over [daarna] in de stad gevonden wordt sal verbeurt zijn, ende den ophelder verbeuren van iederen [ieder] stuck leeders eenen golt gulden, te verdeijlen als boven.

De werckmeesters van ieder stuck leer te keuren, sullen voer hennen loon genieten, te weeten van iederen stuck lapleer, eenen halven stuyver, ende van ijder stuck overleer een ort, [oort] soe binnen dezer heerlicheijt verhandert zal worden. Ende ten tijde die keuren ende breucken bij de werckmeesters ontfangen worden, sullen alle die schoonmaeckers ende schoonmaeckerssen schuldich zijn hen [hunne] keuren ende breucken [boeten] te coemen betaelen, ter plaetses deselve van de werckmeesters doer hunnen quaep [knecht of bode] geciteert sullen worden, ende wije [wie] hierinne gebreckelijck bevonden wordt, sal verbeuren den keur van eenen golt gulden, te verdeijlen als voers. is.

(Wordt vervolgd.)

HET VOORMALIG
SCHOENMAKERSGILDE
TE WEERT.

2e Vervolg.

Item, dat die werkmeesters ter overstaen van haere acht man [*van hun achten*] sullen moegen kennisse neemen van alle zaecken haer [*hun*] ambacht aengaende, vrijstaende den gegraveerden [*beschuldigde*] sijne appellatie tot dezen gerichte [*gerecht*].

Item, dat niemants en sal moegen coopen, vercoopen off verwercken, eenige gestoelen [*gestolen*] vellen, huijen off leder, op de pene van drie golt guldens voer ellick vel, soe wel tot last van den cooper als vercooper, ende van schapavellen [*schapvellen*] eenen golt gulden, alles te verdejlen als boven.

Dat in conformiteit van alle andere in deser onser heerlicheijt geprivilegieerde ambachten, d'ambachtbroeders georloeft sal wesen met hunne werckmeesters ende quaep in te maenen ende te panden, allen ende een iegelijcken onder deze onze jurisdictie ende Nederweerdts resortierende, voer de schulden ter zaecke van hun haerwerck gemaect.

Item, bij advijs van onsen Scholtis, Borgemeesteren ende Schepenen, is gesloeten ende geordonneert, dat voertaen geen vrompe off vuytlandige persoenen eenige huijen off rouwe vellen op werckdaegen binnen onser voers. stadt off heerlicheijt en sullen moegen coopen voer den elf uren, op pene van te verbeuren van ieder ossenhofen [*huid*] off middelbaer render [*runder*] vellen telcken reijse [*maal*] van tstock drie gulden, ende van andere calver, off mindere vellen deertich [*dertig*] stuiver, te verdeelen twee deelen voer den voersereven Heere ende het doerde [*derde*] deel voer de loeijers, schoonmaeckers off aenbrengers.

Item, dat niemant in de weke geen rouwe vellen en sal moegen in de handt nemen om te coopen, die van haerwerck alhier niet en sijn, dan alleenlyck twee daegen ter weke, te wesen op den vijgen merckdach, naer dat de clocke heeft elf uren geslaegen, ende bovendien den Coorenmerck aengeluydt ende gebelt is, ende des Goensdachs [*Woensdags*] nae elf uren, ende sulcx bij, off omtrent den put tegens teweerdts, [*tegenover Het Zwaard op welken put thans sene ijzeren pomp geplaat is*], op de pene van drie golt guldens telcker reijse, ende van elck vel, te verbeuren ende te verdejlen gelijck voerschreven is.

Ende gemerckt [*in aanmerking genomen*] d'Intentie ende voernemen van die van den voernoempden ambacht is, de gemeijne [*de algemeene*] ende hunne welvaert; streckende tot Goidts ende sijnder lieve heijligen eere ende glorie, aenwelcke zij hun goet voernemen mits dezen toeschrijven, Soo is hunne resolutie, alhier in de kercke solemneel ter eeren van hunne Patroonen Ste Christianus ende Ste Christianus 'tsamtelijck [*gezamentlijk*] in de misse hun tijdelijck [*?*] op der selver feestdach terschynen [*te verschijnen* *?*], ende wijc niet en compareert sal verbeuren twelf stuiver brabants, datelijck een onze Patroonen te vervallen. Ende soe wijc te spade [*te laat*] compt, naer dat den Epistel gezongen is, sal daetelijck verbeuren sesse stuivers, te vervallen als voers. is. Aswanneer [*alsdan*] een iegelijck naer zijnder devotien sal gehouden en sijn een offrande te doen, ter eeren van onze voers. Patroonen.

Item, dat alle die nae date van de erectie [*oprichting*] des ambachts, off naer date van deze onse brieven van Octroij, in tvoers. ambacht sullen begeeren te coeman, ierst ende voeral sullen gehouden sijn te leveren op der stadthups eenen oprachten goeden leederen eijmer, [*emmer*] tot behoef van der stadt, ter erkentnisse van Schepenen.

Item, dat wijc niet en willen ons onse familie, erfgenamen ofte naercommelingen onderwerpen twelve ambacht, maar

willen ons dienen [*bedienen*] van sulcke schoonmaeckers, als ons goet sal duncken, sonder eenige contradictie.

Item, voer zoe veele hiernaemaels vuyt het voers. octroij ende Statuten soude moegen spruyten eenige prejuditie tegens onze hoogheit, rechten ende preeminentien, ofte van onze erfgenamen ofte naercommelingen, soe reserveren wijc voer ons ende onse voers. naercommelingen, eenwelijcke die voers. interpretatie, reformatie ende revocatie van alle het dat in deze saecke ons soude moegen in eeniger maniere contrarieren. Outbieden daeromme ende bevelen onze lieve ende beminde, die Schouteth ende Schepenen onser voers. stadt van Weerdts, ende allen anderen onzen officieren, richteren, justicieren ende ondersaeten, dijc tgeene voers. is aengaen zoude moegen, ende ander dijc condition voere verhaelt, doen laeten ende gedoogen, rustelijck ende vredelijck genieten ende gebruycken, ende hen [*zich*] naer tgeene voers. is te reguleren, sonder hen te doene off te laeten geschieden, nu noch in toecommende tijden eenich hinder, letsel off morsenisse [*?*] ter contrarijen. Want ons alsoe gelieft. Gegeven binnen der stadt van Brusselle [*Brussel*] den drijentwintichsten Meert, int jaer ons Heeren duysent, sessehondert ende drijendeertich. Ende in teeken der waarheijt hebben wijc deze brieven met onse eggen handt geteekent, ende tot meerder verzeckerheijt doen aenhangen onzen grooten segel met onze waepenen.

Madeleine d'Egmont.

L. S.

NASCHRIFT.

Uit boven medegedeeld stuk blijkt o. a. dat te Weert in vroeger dagen oock eene geduchte concurrentie bestond, ten minste wat het leerlooiers en schoenmakers-vak betreft. Want er werden van andere plaatsen vele schoenen ingevoerd en ook leer van slechte kwaliteit. Hiervan maakten de vreemde schoenmakers, die zich hier gevestigd hadden, meestal gebruik, zonder dat de Weertsche er iets tegen konden doen, of het beletten, want er bestonden toen, omtrent dat ambacht, nog geene plaatselijke verordeningen.

De Weertsche schoenmakers en de looiers hadden wel een onderling reglement, maar dit had geen kracht van Wet, zooals die van de andere ambachten, b. v. der smeden, wier ambacht, zooals wijc gezien hebben reeds in 1525, door den heer van Weert en den Magistraat was goedgekeurd en als wettelijk gilde bekrachtigd.

Reeds jaren lang hadden de Weertsche schoenmakers alle mogelijke pogingen aangewend, om hun vak te doen bloeien maar het hielp hun niets, integendeel de concurrentie der vreemdelingen was veel te sterk, zij moesten er onder tegen wil en dank. Daarom namen zij nu het besluit, om zich door tusschenkomst van den Magistraat der stad, tot het hoogste burgerlijk gezag te wenden, dat toen in handen was van de prinses van Chimaj, Magdalena van Egmond, als vrouwe van Weert. Deze willigde volgaarne hun verzoek in zooals blijkt uit hare officiële verordening.

Toen was voorgoed een einde gemaakt aan den kommervollen toestand der Weertsche schoenmakers en looiers, en begon hun kwijnend ambacht, tot groot voordeel van de gansche stad, op nieuw te herleven, zoo zelfs dat volgens oude geschriften er een tijd is geweest, dat de Weertsche schoenmakers, ook ver buiten de oude stadsvesten beroemd waren. Men dankte dit vooral aan de goedgunstigheid en het krachtige besluit van vrouwe Magdalena. Uit haar mandement blijkt oock, dat zij hare onderdanen een goed hart toedroeg, en het welzijn der stad op alle mogelijke manieren wilde bevorderen.